
Zittingsdocument

B8-0233/2018

22.5.2018

ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 106, leden 2 en 3, van het Reglement

over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais 1507 × 59122 × MON 810 × NK603, en genetisch gemodificeerde maissoorten die bestaan uit een combinatie van twee of drie van de events of het enkele event 1507, 59122, MON 810 en NK603, en tot intrekking van Beschikkingen 2009/815/EG, 2010/428/EU en 2010/432/EU ingevolge Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (D056123 – 2018/2699(RSP))

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

Verantwoordelijk lid: Bart Staes

Corapporteurs: Guillaume Balas, Lynn Boylan, Eleonora Evi, Sirpa Pietikäinen, Valentinas Mazuronis

Resolutie van het Europees Parlement over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais 1507 × 59122 × MON 810 × NK603, en genetisch gemodificeerde maissoorten die bestaan uit een combinatie van twee of drie van de events of het enkele event 1507, 59122, MON 810 en NK603, en tot intrekking van Beschikkingen 2009/815/EG, 2010/428/EU en 2010/432/EU ingevolge Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (D056123-02 – 2018/2699(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais 1507 × 59122 × MON 810 × NK603, en genetisch gemodificeerde maissoorten die bestaan uit een combinatie van twee of drie van de events of het enkele event 1507, 59122, MON 810 en NK603, en tot intrekking van Beschikkingen 2009/815/EG, 2010/428/EU en 2010/432/EU ingevolge Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (D056123-02),
- gezien Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders¹, en met name artikel 7, lid 3, en artikel 19, lid 3,
- gezien de stemming van 23 april 2018 in het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003, die geen advies heeft opgeleverd,
- gezien artikel 11 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren²,
- gezien het advies dat op 14 november 2017 door de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (European Food Safety Authority, EFSA) werd goedgekeurd en op 28 november 2017 werd gepubliceerd³,
- gezien het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 182/2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten

¹ PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1.

² PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13.

³ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2017.5000>

de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren
(COM(2017)0085, COD(2017)0035),

- gezien zijn eerdere resoluties waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor genetisch gemodificeerde organismen¹,

---

¹ - Resolutie van 16 januari 2014 over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het in de handel brengen voor de teelt, overeenkomstig Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad, van een maisproduct (*Zea mays* L., lijn 1507), genetisch gemodificeerd met het oog op resistentie tegen bepaalde schadelijke schubvleugelige insecten (PB C 482 van 23.12.2016, blz. 110).
- Resolutie van 16 december 2015 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/2279 van de Commissie van 4 december 2015 tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais NK603 × T25 (PB C 399 van 24.11.2017, blz. 71).
- Resolutie van 3 februari 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 × MON 89788 (PB C 35 van 31.1.2018, blz. 19).
- Resolutie van 3 februari 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87708 × MON 89788 (PB C 35 van 31.1.2018, blz. 17).
- Resolutie van 3 februari 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja FG72 (MST-FGØ72-2) (PB C 35 van 31.1.2018, blz. 15).
- Resolutie van 8 juni 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais Bt11 × MIR162 × MIR604 × GA21, en genetisch gemodificeerde maïssoorten die bestaan uit een combinatie van twee of drie van de "events" Bt11, MIR162, MIR604 en GA21 (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0271).
- Resolutie van 8 juni 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende het in de handel brengen van een genetisch gemodificeerde anjer (*Dianthus caryophyllus* L., lijn SHD-27531-4). (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0272).
- Resolutie van 6 oktober 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen voor aanplanting van zaad van genetisch gemodificeerde mais MON 810 (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0388).
- Resolutie van 6 oktober 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten van genetisch gemodificeerde mais MON 810 (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0389).
- Resolutie van 6 oktober 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende het in de handel brengen voor aanplanting van zaad van genetisch gemodificeerde mais Bt11 (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0386).
- Resolutie van 6 oktober 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende het in de handel brengen voor de teelt van zaden van genetisch gemodificeerde mais 1507 (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0387).
- Resolutie van 6 oktober 2016 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen 281-24-236 × 3006-210-23 × MON 88913 (Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0390).
- Resolutie van 5 april 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais Bt11 × 59122 × MIR604 × 1507 × GA21, en genetisch gemodificeerde maïssoorten die bestaan uit een combinatie van twee, drie of vier van de events Bt11, 59122, MIR604, 1507 en GA21, ingevolge Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA (2017)0123).
- Resolutie van 17 mei 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais DAS-40278-9, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en

- gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid,

---

diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0215).

- Resolutie van 17 mei 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen GHB119 (BCS-GHØØ5-8) overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0214).

- Resolutie van 13 september 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja DAS-68416-4, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0341).

- Resolutie van 4 oktober 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja FG72 × A5547-127, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0377).

- Resolutie van 4 oktober 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja DAS-44406-6, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0378).

- Resolutie van 24 oktober 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais 1507 (DAS-Ø15Ø7-1), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0396).

- Resolutie van 24 oktober 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja 305423 × 40-3-2 (DP-3Ø5423-1 × MON-Ø4Ø32-6), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0397).

- Resolutie van 24 oktober 2017 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd koolzaad MON 88302 × Ms8 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8 × ACS-BNØØ3-6), MON 88302 × Ms8 (MON-883Ø2-9 × ACSBNØØ5-8) en MON 88302 × Rf3 (MON-883Ø2-9 × ACS-BNØØ3-6), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0398).

- Resolutie van 1 maart 2018 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde mais 59122 (DAS-59122-7), overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0051).

- Resolutie van 1 maart 2018 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde mais MON 87427 × MON 89034 × NK603 (MON-87427-7 × MON-89Ø34-3 × MON-ØØ6Ø3-6) en genetisch gemodificeerde mais die twee van de transformatiestappen MON 87427, MON 89034 en NK603 combineert, en tot intrekking van Besluit 2010/420/EU (Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0052).

- Resolutie van 3 mei 2018 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van levensmiddelen en diervoeders die zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde suikerbiet H7-1 (KM-ØØØH71-4) krachtens Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders (Aangenomen teksten, P8_TA(2018)0197).

- gezien artikel 106, leden 2 en 3, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat Pioneer Overseas Corporation op 3 februari 2011 namens Pioneer Hi-Bred International Inc., de Verenigde Staten, bij de nationale bevoegde instantie van Nederland een aanvraag heeft ingediend om levensmiddelen, levensmiddeleningrediënten en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met mais 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 ("de aanvraag") in de handel te brengen, overeenkomstig de artikelen 5 en 17 van Verordening (EG) nr. 1829/2003; overwegende dat de aanvraag ook betrekking had op het in de handel brengen van producten die bestaan uit genetisch gemodificeerde mais 1507 × 59122 × MON 810 × NK603 ("gg-mais"), voor andere toepassingen dan als levensmiddel of als diervoeder die ook voor andere maissoorten zijn toegelaten, met uitzondering van de teelt;
- B. overwegende dat de aanvraag betrekking had op tien subcombinaties van de afzonderlijke transformatie-events die het gg-mais vormen, waarvan vijf reeds een vergunning hebben gekregen; overwegende dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betrekking heeft op acht van deze subcombinaties; overwegende dat in verschillende beschikkingen van de Commissie reeds een vergunning werd verleend voor de subcombinaties 1507 x NK603 en NK603 x MON 810;
- C. overwegende dat de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) op 14 november 2017 overeenkomstig de artikelen 6 en 18 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 een gunstig advies heeft uitgebracht, dat op 28 november 2017 is gepubliceerd¹;
- D. overwegende dat het genetisch gemodificeerde mais wordt afgeleid van een kruising van vier genetisch gemodificeerde maisevents: 1507 produceert het insectendodend eiwit Cr1F en is resistent tegen het herbicide glufosinaat; 59122 produceert de insectendodend eiwitten Cry34Ab1 en Cry35Ab1 en is ook resistent tegen het herbicide glufosinaat; MON810 produceert het insectendodend eiwit Cr1Ab en NK603 produceert twee enzymen die tegen het herbicide glyfosaat resistent maken;
- E. overwegende dat het gebruik van de complementaire herbiciden, in dit geval glyfosaat en glufosinaat, tot de gangbare landbouwpraktijken behoort bij de teelt van herbicideresistente gewassen en dat daarom te verwachten valt dat de oogst residuen van besproeiing zal bevatten en dat deze er een onvermijdelijk bestanddeel van uitmaken; overwegende dat is aangetoond dat voor herbicideresistente genetisch gemodificeerde gewassen meer van dit soort complementaire herbiciden worden gebruikt dan voor hun conventionele tegenhangers;
- F. overwegende dat er dan ook van uitgegaan moet worden dat genetisch gemodificeerde mais zal worden blootgesteld aan hogere en ook herhaaldelijke doses glyfosaat en glufosinaat, wat niet alleen zal leiden tot een grotere aanwezigheid van residuen in de oogst maar ook van invloed kan zijn op de samenstelling van de genetisch gemodificeerde maisplant en hun agronomische eigenschappen;
- G. overwegende dat uit een onafhankelijke studie is gebleken dat de risicobeoordeling van

---

¹ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2017.5000>

de EFSA niet mag worden aanvaard, onder meer, omdat de EFSA geen empirische gegevens over de toxiciteit en impact op het immuunsysteem heeft opgevraagd, combinatorische effecten werden genegeerd, net als de gevolgen van de hogere doseringen van besproeiing met complementaire herbiciden, dat de milieueffectbeoordeling onaanvaardbaar is en gebaseerd is op de foute veronderstellingen en dat er niet is voorzien in een systeem om gevals specifieke lekkage en potentiële gevolgen voor de gezondheid te monitoren¹;

- H. overwegende dat de aanvrager geen experimentele gegevens heeft verstrekt voor een momenteel niet toegestane subcombinatie van het in meerdere transformatiestappen gecreëerde event (59122 x MON810 x NK603); overwegende dat een vergunning van een in meerdere transformatiestappen gecreëerde event niet mag worden overwogen zonder een grondige beoordeling van de experimentele gegevens voor elke subcombinatie;
- I. overwegende dat glufosinaat is ingedeeld als toxisch voor de voortplanting en derhalve onder de uitsluitingscriteria valt van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad²; overwegende dat de goedkeuring van glufosinaat voor gebruik in de Uni op 31 juli 2018 verstrijkt³;
- J. overwegende dat de kankerverwekkende eigenschappen van glyfosaat nog steeds vragen doen rijzen; overwegende dat de EFSA in november 2015 tot de conclusie is gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat deze stof kankerverwekkend zou zijn, en dat het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) in maart 2017 heeft besloten dat het niet gerechtvaardigd is de stof als zodanig in te delen; overwegende dat het Internationaal Agentschap voor kankeronderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie daarentegen glyfosaat in 2015 heeft ingedeeld als waarschijnlijk kankerverwekkend voor mensen;
- K. overwegende dat er volgens het pesticidenpanel van de EFSA geen conclusies kunnen worden getrokken over de veiligheid van residuen die afkomstig zijn van het besproeien van genetisch gemodificeerde gewassen met glyfosaatpreparaten⁴; overwegende dat toevoegingsmiddelen en mengsels daarvan die in commerciële glyfosaatsproeistoffen worden gebruikt, giftiger kunnen zijn dan de werkzame stof alleen⁵;
- L. overwegende dat de Unie al een toevoegingsmiddel van glyfosaat dat bekend staat als POE-tallowamine van de markt gehaald heeft vanwege bezorgdheid over de giftige eigenschappen ervan; overwegende dat problematische additieven en mengsels echter nog steeds kunnen worden toegestaan in de landen waar de genetisch gemodificeerde mais wordt geteeld (Canada en Japan);
- M. overwegende dat gegevens over de hoeveelheden residuen van bestrijdingsmiddelen en

---

¹ <https://www.testbiotech.org/node/2130>

² PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1.

³ Punt 7 van de bijlage bij de Uitvoeringsverordening (EU) 2015/404 van de Commissie (PB L 67 van 12.3.2015, blz. 6).

⁴ Conclusie van de EFSA over de intercollegiale toetsing van de pesticide-risicobeoordeling van de werkzame stof glyfosaat. EFSA journal 2015(13):11, blz. 4302

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4201/epdf>

⁵ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3955666>

hun metaboliëten essentieel zijn voor een grondige risicobeoordeling van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen; overwegende dat residuen afkomstig van besproeiing met bestrijdingsmiddelen in overweging worden genomen buiten de werkingssfeer van het ggo-panel van de EFSA; overwegende dat de effecten van het besproeien van het genetisch gemodificeerde mais met herbiciden alsook het cumulatieve effect van besproeien met zowel glyfosaat als glufosinaat niet werden beoordeeld;

- N. overwegende dat de lidstaten niet verplicht zijn om glyfosaat- of glufosinaatresiduen op maisinvoer te meten om in overeenstemming te zijn met de maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen als onderdeel van het in 2018, 2019 en 2020 uit te voeren gecoördineerd meerjarig controleprogramma overeenkomstig Uitvoeringsverordening (EU) 2017/660¹ van de Commissie, zijn evenmin verplicht om dit te doen voor de jaren 2019, 2020 en 2021²; overwegende dat het derhalve niet bekend is of glyfosaat- of glufosinaatresiduen op ingevoerde genetisch gemodificeerde mais GA21 in overeenstemming zijn met de in de Unie geldende maximale residugehalten;
- O. overwegende dat het in meerdere transformatiestappen gecreëerde event vier insectendodende gifstoffen produceert (Cry1F en Cry1Ab gericht tegen schubvleugelige insecten en Cry34Ab1 en Cry35Ab1 gericht tegen schildvleugelige insecten); overwegende dat in een wetenschappelijke studie uit 2017 over de mogelijke gevolgen voor de gezondheid van Bt-toxinen en residuen die afkomstig zijn van besproeiing met complementaire herbiciden is geconcludeerd dat er speciale aandacht moet worden besteed aan de residuen van herbiciden en de interactie daarvan met Bt-toxinen³; overwegende dat dit niet onderzocht was door de EFSA;
- P. overwegende dat de EFSA geconcludeerd heeft dat op een na alle representatieve wijzen van gebruik van glyfosaat voor conventionele gewassen (d.w.z. niet-genetisch gemodificeerde gewassen) een risico opleverden voor wilde gewervelde landdieren van niet-doelsoorten, en ook een hoog langetermijnrisico voor zoogdieren heeft vastgesteld voor sommige van de belangrijkste toepassingen van glyfosaat op conventionele gewassen⁴; overwegende dat het ECHA glyfosaat heeft ingedeeld als giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen; overwegende dat de negatieve gevolgen van het gebruik van glyfosaat voor de biodiversiteit en het milieu volop zijn aangetoond; overwegende dat bijvoorbeeld in een Amerikaanse studie uit 2017 een negatief verband werd vastgesteld tussen het gebruik van glyfosaat en de hoeveelheid volwassen monarchvlinders, vooral in gebieden met landbouwconcentratie⁵;

---

¹ Uitvoeringsverordening (EU) 2017/660 van de Commissie inzake een in 2018, 2019 en 2020 uit te voeren gecoördineerd meerjarig controleprogramma van de Unie tot naleving van de maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen en ter beoordeling van de blootstelling van de consument aan bestrijdingsmiddelenresiduen in en op levensmiddelen van plantaardige en dierlijke oorsprong (PB L 94 van 7.4.2017, blz. 12).

² Uitvoeringsverordening (EU) 2018/555 van de Commissie van 9 april 2018 inzake een in 2019, 2020 en 2021 uit te voeren gecoördineerd meerjarig controleprogramma van de Unie tot naleving van de maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen en ter beoordeling van de blootstelling van de consument aan bestrijdingsmiddelenresiduen in en op levensmiddelen van plantaardige en dierlijke oorsprong (PB L 92 van 10.4.2018, blz. 6).

³ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5236067/>

⁴ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4302>

⁵ <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/ecog.02719>

- Q. overwegende dat een vergunning voor het op de markt brengen van de genetisch gemodificeerde mais ertoe zal leiden dat de vraag naar de verbouwing ervan in derde landen toeneemt; overwegende dat er, zoals eerder opgemerkt, hogere en herhaalde doses pesticiden worden gebruikt op herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen (in vergelijking met niet-genetisch gemodificeerde gewassen), aangezien zij voor dat doel ontworpen zijn;
- R. overwegende dat de Unie partij is bij het Verdrag van de Verenigde Naties inzake biologische diversiteit, op grond waarvan de partijen ervoor moeten zorgen dat activiteiten die binnen hun rechtsgebied of onder hun controle worden verricht, geen schade veroorzaken aan het milieu van andere staten¹; overwegende dat het besluit over het al dan niet verlengen van de toelating van genetisch gemodificeerde mais onder de jurisdictie van de Unie valt;
- S. overwegende dat de ontwikkeling van genetisch gemodificeerde gewassen die tolerantie geven voor verschillende selectieve herbiciden vooral te wijten is aan de snelle ontwikkeling van onkruidresistentie tegen glyfosaat in landen die sterk hebben ingezet op genetisch gemodificeerde gewassen; overwegende dat er in 2015 wereldwijd ten minste 29 glyfosaatresistente onkruidsoorten voorkwamen²;
- T. overwegende dat na de stemming op 23 april 2018 het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 geen advies heeft geleverd;
- U. overwegende dat de Commissie meermaals haar ongenoegen heeft laten blijken over het feit dat ze sinds de inwerkingtreding van Verordening (EG) nr. 1829/2003 vergunningsbesluiten heeft moeten vaststellen die niet werden gesteund door het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid, en dat de terugzending van het dossier naar de Commissie voor het nemen van een definitief besluit – bedoeld als uitzondering voor de procedure in zijn geheel – de norm is geworden bij de besluitvorming over vergunningen betreffende genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders; overwegende dat ook voorzitter Juncker deze praktijk heeft betreurd en als ondemocratisch heeft bestempeld³;
- V. overwegende dat het Parlement het wetgevingsvoorstel van 22 april 2015 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1829/2003 op 28 oktober 2015 in eerste lezing heeft verworpen en de Commissie heeft verzocht het voorstel in te trekken en een nieuw voorstel in te dienen;
- W. overwegende dat in overweging 14 van Verordening (EU) nr. 182/2011 wordt gesteld dat de Commissie zoveel mogelijk dusdanig moet handelen dat wordt voorkomen dat wordt ingegaan tegen een eventueel meerderheidsstandpunt binnen het comité van beroep dat afwijzend staat tegenover de gepastheid van een uitvoeringshandeling, met name wanneer die gevoelige kwesties betreft zoals gezondheid van de consument,

---

¹ Artikel 3 <https://www.cbd.int/convention/articles/default.shtml?a=cbd-03>

² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5606642/>

³ Hij deed dit onder meer in zijn openingstoespraak voor de plenaire zitting van het Europees Parlement, opgenomen in de politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie (Straatsburg, 15 juli 2014) of in zijn State of the Union van 2016 (Straatsburg, 14 september 2016).

voedselveiligheid en het milieu;

- X. overwegende dat in Verordening (EG) nr. 1829/2003 wordt bepaald dat genetisch gemodificeerde levensmiddelen of diervoeders geen negatieve effecten op de menselijke gezondheid, op de diergezondheid of op het milieu mogen hebben en dat de Commissie bij het opstellen van haar besluit om de vergunning te verlengen alle relevante bepalingen van het Unierecht en andere ter zake dienende factoren in aanmerking neemt;
1. is van mening dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie een overschrijding inhoudt van de uitvoeringsbevoegdheden waarin is voorzien in Verordening (EG) nr. 1829/2003;
  2. is van mening dat het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie niet in overeenstemming is met het recht van de Unie, doordat het niet verenigbaar is met het doel van Verordening (EG) nr. 1829/2003 om overeenkomstig de algemene beginselen die in Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad¹ zijn vastgesteld de basis te leggen voor het waarborgen van een hoog beschermingsniveau voor het leven en de gezondheid van de mens, de gezondheid en het welzijn van dieren, het milieu en de belangen van de consument met betrekking tot genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, waarbij de goede werking van de interne markt wordt gewaarborgd;
  3. verzoekt de Commissie haar ontwerp van uitvoeringsbesluit in te trekken;
  4. verzoekt de Commissie elk uitvoeringsbesluit met betrekking tot vergunningsaanvragen voor ggo's op te schorten totdat de vergunningsprocedure zodanig is herzien dat de tekortkomingen van de huidige procedure, die inadequaat is gebleken, zijn weggewerkt;
  5. verzoekt de Commissie zich te houden aan haar toezeggingen in het kader van het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit door alle invoer van genetisch gemodificeerde glyfosaattolerante planten op te schorten;
  6. vraagt de Commissie in het bijzonder geen toestemming te verlenen voor de invoer van genetisch gemodificeerde planten voor gebruik als levensmiddel of als diervoeder die tolerant zijn gemaakt voor een herbicide waarvan het gebruik in de Unie niet is toegestaan (in dit geval glufosinaat, waarvan de vergunning verstrijkt op 31 juli 2018);
  7. verzoekt de Commissie geen enkele vergunning te verlenen voor herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen zonder dat er een volledige beoordeling is verricht van de residuen die afkomstig zijn van besproeiing met de complementaire herbiciden en hun commerciële toepassingen in de landen waar ze worden geteeld;
  8. verzoekt de Commissie de risicobeoordeling van de toepassing van complementaire herbiciden en hun residuen volledig op te nemen in de risicobeoordeling van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen, ongeacht of het genetisch gemodificeerde gewas bestemd is voor teelt in de Unie of bedoeld is voor de invoer in

---

¹ PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1.

de Unie voor levensmiddelen en diervoeders;

9. herhaalt zijn belofte dringend vooruitgang te boeken met betrekking tot het voorstel van de Commissie tot wijziging van Verordening (EU) nr. 182/2011 en er onder andere voor te zorgen dat, als het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid geen advies uitbrengt over de toelating van een ggo, hetzij voor de teelt, hetzij voor levensmiddelen en diervoeders, de Commissie het voorstel intrekt; vraagt de Raad dringend werk te maken van zijn behandeling van datzelfde voorstel van de Commissie;
10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en de parlementen van de lidstaten.